

Kommittédirektiv

Bildandet av Myndigheten för
yrkeshögskolan

Dir.
2008:153

Beslut vid regeringssammanträde den 11 december 2008

Sammanfattning

En särskild utredare ska förbereda och genomföra bildandet av en ny myndighet med samlat ansvar för yrkeshögskolan. Den nya myndighetens namn ska vara Myndigheten för yrkeshögskolan. Uppdraget gäller med förbehåll för riksdagens kommande beslut med anledning av regeringens förslag i propositionen Yrkeshögskolan (prop. 2008/09:68). Den nya myndighetens huvudkontor ska lokaliseras till Västerås. En avdelning eller enhet av likvärdig storlek inom myndigheten ska lokaliseras till Hässleholm.

Yrkeshögskolan ska etableras med egen ny och tydlig identitet och inte betraktas som en utvidgning av den befintliga kvalificerade yrkesutbildningen. Utredaren ska organisera myndigheten så att den präglas av en samlad myndighetskultur med en balanserad fördelning av arbetsuppgifter och utvecklingsområden mellan orterna.

Utredaren ska bl.a. bemanna myndigheten samt föreslå mål för verksamhetens olika delar och anslagsfördelning.

Utredaren ska även vidta de åtgärder som i övrigt krävs för att den nya myndigheten ska kunna inleda sin verksamhet den 1 juli 2009. En slutrapport skall lämnas senast den 30 juni 2009.

Bakgrund

Regeringen gav i mars 2007 en särskild utredare i uppdrag att göra en analys av och lämna förslag till hur eftergymnasiala yrkesutbildningar utanför högskolan ska sammanföras under ett gemensamt ramverk benämnt yrkeshögskolan (dir. 2007:50). Utredningen antog namnet Yrkeshögskoleutredningen. I augusti 2007 gav regeringen utredningen i uppdrag att utöver det som omfattas av de ursprungliga direktiven också föreslå hur verksamheten vid Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning ska förhålla sig till det nya ramverket (dir. 2007:121).

Yrkeshögskoleutredningen överlämnade i mars 2008 sitt betänkande Yrkeshögskolan. För yrkeskunnande i förändring (SOU 2008:29). Betänkandet har remitterats och regeringen har överlämnat propositionen Yrkeshögskolan till riksdagen. Propositionen innehåller en beskrivning av vad som ska ingå i det nya regelverket för yrkeshögskolan och av en särskild myndighet för yrkeshögskolan samt de lagförslag som är nödvändiga för att införa yrkeshögskolan.

Valideringsdelegationen tillsattes genom beslut av regeringen för att under 2004–2007 i fråga om validering av vuxnas kunskaper och kompetens bl.a. främja kvalitet, legitimitet och likvärdighet, bedriva och stödja utveckling av metoder och verksamhetsformer samt utforma förslag om vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att säkerställa en verksamhet med validering. Valideringsdelegationens slutrapport Mot en nationell struktur (U2008/205/SV) överlämnades till regeringen i januari 2008. Rapporten har remissbehandlats. Regeringen har i den ovan nämnda propositionen bedömt att Myndigheten för yrkeshögskolan bör ansvara för att samordna och stödja en nationell struktur för validering samt i samverkan med berörda myndigheter främja utbildningsväsendets och branschernas medverkan när strategier, metoder och information inom valideringsområdet utvecklas. Regeringen har även bedömt att myndigheten bör ansvara för bedömning av utländsk eftergymnasial yrkesutbildning som inte motsvarar högskoleutbildning enligt högskolelagen eller lagen (1993:792) om tillstånd att utföra vissa examina. Vidare bör myndigheten

vara den nationella samordningspunkten för den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande, European Qualifications Framework (EQF).

Den nya myndighetens inriktning och förutsättningar

Yrkeshögskolans uppdrag

Yrkeshögskolan kommer att ha ett mer omfattande uppdrag än den kvalificerade yrkesutbildningen och vara delvis väsensskild från den verksamhet som hittills har bedrivits inom den kvalificerade yrkesutbildningen. Det nya regelverket för de eftergymnasiala yrkesutbildningarna som inte utgör högskoleutbildningar ska ge de eftergymnasiala utbildningarna som ska administreras inom regelverket en egen och unik ställning. Nuvarande kvalificerade yrkesutbildningar, påbyggnadsutbildningar, kompletterande utbildningar och lärlingsutbildningar för vuxna till vissa hantverksyrken ska fasas in i yrkeshögskolans regelverk men samtidigt ges förutsättningar att bevara sin särart.

Den nya myndighetens uppgifter

Myndigheten för yrkeshögskolan ska ha det samlade ansvaret för yrkeshögskolan och under en övergångsperiod i huvudsak motsvarande uppgifter även i fråga om vissa andra utbildningar som inte inledningsvis ingår i yrkeshögskolan, bl.a. kompletterande utbildningar. Den nya myndigheten ska bl.a. besluta om vilka utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan och om statligt stöd för sådana utbildningar, ha tillsyn över och ansvara för uppföljning av utbildningarna, främja utvecklingen av utbildningarna och deras kvalitet samt svara för ekonomisk uppföljning.

Myndigheten ska ansvara för att samordna och stödja en nationell struktur för validering samt i samverkan med berörda myndigheter främja utbildningsväsendets och branschernas medverkan när strategier, metoder och information inom vali-

deringsområdet utvecklas. Vidare ska myndigheten ansvara för bedömning av utländsk eftergymnasial yrkesutbildning som inte motsvarar högskoleutbildning. Myndigheten ska även vara den nationella samordningspunkten för EQF.

Den nya myndigheten ska därutöver i huvudsak

- verka för att behoven av eftergymnasial yrkesutbildning som inte utgör högskoleutbildning tillgodoses,
- säkerställa att utbildningarna inom yrkeshögskolan och utbildningsanordnarnas kvalitetsarbete utvärderas,
- följa upp utbildningsanordnarnas kvalitetsarbete,
- svara för ett register med uppgifter om studerande i utbildningarna och deras studieresultat, betyg och examina,
- vara behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer när det gäller att utfärda utbildningsbevis och andra handlingar för utbildningarna,
- informera om utbildningarna, och
- administrera och fatta beslut om vissa andra utbildningar.

Den nya myndigheten ska inrättas den 1 juli 2009 och ska vid denna tidpunkt överta ansvaret för den verksamhet som Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning tidigare bedrivit. I detta innefattas bl.a. hanteringen av statsbidrag och särskilda medel för den kvalificerade yrkesutbildning och den lärlingsutbildning för vuxna till vissa hantverksyrken som övergångsvis kommer att bedrivas enligt tidigare regelverk. Myndigheten kommer även att överta Statens skolverks och Statens skolinspektions uppgifter vad gäller de kompletterande utbildningarna. Överföringen av myndighetsansvaret för de berörda utbildningarna måste ske så att pågående utbildningar och deltagarna i dessa påverkas så lite som möjligt. Myndigheten ska sträva efter att så snart som möjligt pröva om relevanta utbildningar kan få ingå i det nya regelverket för yrkeshögskolan. Regeringen avser att ge myndigheten i uppdrag att närmare ut-

reda och redovisa förslag om hur de kompletterande utbildningarna ska regleras.

Uppdraget

En särskild utredare ska förbereda och genomföra bildandet av en ny myndighet, Myndigheten för yrkeshögskolan. Myndigheten ska ha det samlade ansvaret för yrkeshögskolan. Yrkeshögskolan ska etableras som ett nytt koncept med egen tydlig identitet och inte betraktas som en utvidgning av den befintliga kvalificerade yrkesutbildningen.

Uppdraget gäller med förbehåll för riksdagens kommande beslut med anledning av regeringens förslag i propositionen Yrkeshögskolan.

Verksamhetsmål och anslagsfördelning m.m.

Utredaren ska föreslå mål och återrapporteringskrav för de olika delarna av myndighetens verksamhet. Vidare ska utredaren lämna förslag på verksamhetens finansiering såväl med avseende på underindelning av tilldelade anslagsmedel i anslagsposter som avgiftsintäkter. Utredaren ska även föreslå en verksamhetsplan för myndigheten för andra halvåret 2009. Förslagen ska kunna utgöra ett underlag inför regeringens arbete med den nya myndighetens regleringsbrev. Vidare ska utredaren lämna ett budgetunderlag för andra halvåret 2009 och för perioden 2010–2012.

Stödfunktioner, organisation och bemanning m.m.

Utredaren ska besluta om myndighetens organisation och om intern resursfördelning samt överväga lämpliga arbetsformer. Den nya myndighetens huvudkontor ska lokaliseras till Västerås. En avdelning eller enhet inom myndigheten av likvärdig storlek ska lokaliseras till Hässleholm. Utredaren ska organisera myndigheten så att den präglas av en samlad myndighetskultur med en balanserad fördelning av arbetsuppgifter och utvecklingsområden mellan orterna. Uppgifter som rör till-

syn och kvalitetsgranskning ska skiljas från myndighetens övriga uppgifter. Tillsynen och kvalitetsgranskningen ska organiseras på ett sådant sätt att myndighetens legitimitet inte äventyras. Vad gäller myndighetens ansvar och uppgifter rörande validering ska utredaren beakta förslagen i Valideringsdelegationens slutrapport Mot en nationell struktur.

Utbildningarna inom yrkeshögskolan förutsätts kännetecknas av en stark marknadsanknytning samt utvecklas och bedrivs i samverkan mellan arbetsliv, näringsliv och utbildningsanordnare. Arbetslivet förutsätts få ett starkt inflytande över myndighetens prioriteringar av vilka utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan. Utredaren ska finna former för samverkan mellan myndigheten och dess avnämare både på nationell och regional nivå. Det ska vid myndigheten finnas ett råd där bl.a. arbetsmarknadens parter ska vara representerade. Rådet ska bl.a. tillhandahålla underlag inför myndighetens beslut om en utbildning ska få ingå i yrkeshögskolan och därmed kunna få statsbidrag eller särskilda medel. Utredaren ska vidta de åtgärder som krävs för att rådet ska få avsedd funktion i den nya myndigheten.

Den nya myndighetens ansvar innefattar att säkerställa utbildningarnas anpassning till arbetslivets behov och andra viktiga mål. Utredaren ska tillsammans med berörda intressenter från arbetslivet och med Yrkeshögskoleutredningens förslag som grund utveckla ändamålsenliga processer för detta samt ett system för kvalitetssäkring av de utbildningar som ingår i yrkeshögskolan, inklusive kvalitetskriterier och indikatorer.

Utredaren ska se till att ett system för dokumentation av de studerandes studier och studieresultat införs för de utbildningar som den nya myndigheten ska ansvara för.

En anordnare av utbildning inom yrkeshögskolan ska efter ansökan kunna få statsbidrag eller särskilda medel för utbildningen. Utredaren ska närmare utreda och besluta om sådant statligt stöd ska lämnas på grundval av faktiska kostnader eller schablonkostnader. Utredaren ska särskilt sträva efter att planeringsformer som leder till ett stabilt antal årsplatser utvecklas. Lösningarna får inte vara kostnadsdrivande eller alltför administrativt tyngande för myndigheten.

Utredaren ska utarbeta riktlinjer för hur de studerande i en utbildning inom yrkeshögskolan ska ha rätt att utöva inflytande över utbildningen. Utredaren ska vidare se till att den nya myndigheten kan hantera och tillhandahålla en samlad information om de utbildningar som myndigheten ansvarar för.

Regeringen har för avsikt att med stöd av lagen om yrkeshögskolan meddela föreskrifter om att utredaren får fatta beslut inom yrkeshögskolans område. Förutsatt att ett sådant bemyndigande ges ska utredaren under tiden fram till den 1 juli 2009 i samråd med Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning förbereda, genomföra och administrera en ansökningsomgång för start av utbildningar inom yrkeshögskolan från och med hösten 2009 samt besluta om en utbildning ska få ingå i yrkeshögskolan. Utredaren kan även komma att få fatta beslut med stöd av äldre regelverk som är tillämpliga på sådana utbildningar som den nya myndigheten ska ansvara för.

Utredaren ska dessutom vidta de åtgärder som i övrigt krävs för att myndigheten ska kunna inleda sin verksamhet den 1 juli 2009. I det ingår att förbereda anslutningen av den nya myndigheten till det statliga redovisningssystemet och lägga upp redovisningsplaner. Utredaren ska även bygga upp administrativa och IT-tekniska system för den nya myndigheten samt ingå nödvändiga avtal för myndighetens verksamhet. I syfte att uppnå bästa möjliga kostnadseffektivitet bör utredaren överväga att överta befintliga avtal m.m. där så är möjligt.

Utredaren ska vidare bedöma vilken kompetens som är nödvändig för myndighetens verksamhet. Den nya myndigheten ska bemannas med beaktande av reglerna om övergång av verksamhet i 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd. Utredaren ska fatta beslut om bemanning liksom även i övrigt utöva arbetsgivarens befogenheter. Utredaren ska fullgöra de åtgärder som krävs enligt lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.

Uppdragets genomförande och tidsplan

Utredaren ska samråda med Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning, Skolverket, Högskoleverket och den avvecklingsmyndighet som regeringen avser att ge i uppdrag att avveckla Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning. Utredaren ska därutöver samråda med Ekonomistyrningsverket, Arbetsgivarverket, Statens pensionsverk och andra berörda myndigheter och organisationer i den utsträckning som är nödvändigt. Myndigheterna ska lämna utredaren de underlag utredaren begär.

Utredaren ska hålla berörda centrala arbetstagarorganisationer informerade om arbetet och ge dem tillfälle att framföra synpunkter. Utredaren ska särskilt beakta behovet av att hålla personalen vid berörda myndigheter informerad.

Utredaren ska löpande hålla Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) underrättat om arbetet.

Utredaren ska senast den 2 mars 2009 lämna ett budgetunderlag för andra halvåret 2009 och för perioden 2010–2012.

Utredaren ska vidare senast den 29 maj 2009 lämna

- förslag på mål och återrapporteringskrav för de olika delarna av myndighetens verksamhet,
- förslag på verksamhetens finansiering såväl med avseende på underindelning av tilldelade anslagsmedel i anslagsposter som avgiftsintäkter samt en verksamhetsplan för andra halvåret 2009, och
- en redovisning av hur berörd personal har informerats och förberetts på kommande förändringar.

En slutrapport ska lämnas senast den 30 juni 2009. Av slutrapporten ska det framgå hur myndighetens organisation ska utformas.

(Utbildningsdepartementet)